

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla az Erdős Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Erdős György ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a korábban dr. Sarkadi Julianna ügyvéd, majd a Dr. Dudás Gábor Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Dudás Gábor ügyvéd által képviselt alperes neve - mint az ... jogutódja - (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. január 27. napján kelt 34.P.24.338/2006/44. számú ítélete ellen a felperes részéről 45. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint az alperes részéről Pf/2. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - az alperesnek 150.000 (Egyszázötvenezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 916.200 (Kilencszáztizenhatezer-kettőszáz) forint fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a 2009. április 22-én jogerőre emelkedett 6.P.24.338/2006/22. számú közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítő felelősségét az alperesi jogelődnél, az ...nél 2002. július 4-től kezdődő kezeléssel kapcsolatban a felperesnél jelentkező károk vonatkozásában.

A felperes járása a jobb alsó végtag lábszárizomzatának bénulása, a gerinc egyidejű egyensúlyzavara miatt bizonytalan, segédeszköz nélkül járásképtelen, két mankóval közlekedik. A felperes elvesztette munkaképességét az ágyéki műtét után kialakult csontvelőgyulladás és a bal külboka törés után kialakult csontvelőgyulladás utáni állapota miatt. Mindezen megbetegedések és elváltozások a felperes pszichés állapotát is befolyásolták, az új élethelyzetet jelentős nehézséget okozó változásként éli meg, teljes széklet és részleges vizeletürítési inkontinenciája,

valamint szexuális zavarai, a jövőre vonatkozó tervezés megnehezülése alapvetően akadályozza abban, hogy életét a korábbi minőségben élje.

A felperes végleges keresetében 40.000.000 forint nem vagyoni kártérítés kamatokkal történő megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes vagyoni kártérítési igényként - középarányos időponttól számított késedelmi kamataival együtt - 2002. július 30-tól háztartási kisegítő címén havi 20.000 forint, közlekedési költség címén havi 25.000 forint, gyógyszerköltség címén havi 40.000 forint járadék, míg 2010. január 1-jétől gyógytorna költség címén további 48.000 forint havi járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes az összecszerűség kapcsán előadott érdemi ellenkérelmében a felperes nem vagyoni kártérítési igényét eltúlzottnak tartotta, állítása szerint a háztartási kisegítő és a közlekedési járadék címén igényelt többletköltség összegét a felperes nem bizonyította, a gyógytorna költségét ugyancsak eltúlzottnak tartotta. A gyógyszerköltséget elfogadta azzal, hogy a felperes részére járó közgyógyellátási keret teljes havi gyógyszerköltségre vetített arányos részével csökkenteni kérte azt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 17.439.946 forintot, és ebből 10.000.000 forint után 2002. július 30-tól, 6.815.946 forint után 2006. október 30-tól, míg 624.000 forint után 2010. július 15-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2011. február 1-jétől véghatáridő nélkül minden hónap 5. napjáig előre esedékesen 114.823 forint összegű havi járadékot. Az elsőfokú bíróság az ítéletét 7.439.946 forint lejárt járadék és kamatai, valamint a jövőre nézve 114.823 forint havi járadék tekintetében előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezése szerint a perrel felmerült költségeiket a felek maguk viselik. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 58.008 forint szakértői díjat. Rendelkezése szerint az állam által előlegezett költségekből 134.782 forint szakértői díjat, valamint 900.000 forint kereseti illetéket a felperes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán az állam visel.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni károk tekintetében mérlegelte a felperes megváltozott egészségügyi státuszát és az annak talaján kialakult személyiségváltozást, a felperes életkorát, a mindennapi életét folyamatosan nehezítő széklet- és vizeletürítési problémákat, a baleset következtében kialakult 100%-os rokkant állapotát, azt, hogy állapotában javulás nem, lassú romlás viszont várható, valamint azt a tényt, hogy életminőségében alapvető változás következett be, magánélete és szexuális élete beszűkült. Álláspontja szerint a balesetet követően kialakult állapota a háztartási jellegű munkák ellátásában 2002 júliusától kisegítő igénybevételét tette indokolttá; a háztartási kisegítő többletköltségének összecszerűségét - mérlegeléssel - a felperes által megjelölt összegben állapította meg, mert azt a felperes az elvégzendő munkákkal arányban állón jelölte meg. Indokolt és elszámolható igénynek ítélte a felperesnek a közlekedési járadék címén előterjesztett követelését is, ugyanis szakértői véleménynel alátámasztott tény,

hogy a felperes jelentős fokú mozgásszervi károsodása miatt lakáson belül is segédeszköz használatára szorul, nem tud 50 méternél többet gyalogolni, nem képes közforgalmú járművön utazni, a lakást csak segédeszközzel, kísérővel tudja tartósan elhagyni, helyzetváltoztatásához személygépkocsi használata szükséges. Az elsőfokú bíróság a felperesnek a közlekedési járadék címén előterjesztett igényét és annak összecszerűségét is - általános kárként - megalapozottnak találta, tekintetbe véve a felperes által csatolt taxi számlákat is. Figyelemmel volt arra is, hogy a felperesnek az otthonát nem csak az orvosi kezelések céljából kell elhagynia, hanem például akkor is, amikor barátaival kíván találkozni vagy szórakozni. Az elsőfokú bíróság a gyógyszer többletköltség havi összegét 21.823 forintban, míg a gyógytorna többletköltségét havi 48.000 forintban állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, további 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint semmiképpen sem lehet egyetérteni azzal, hogy a nem vagyoni kártérítés egyik funkciója a kompenzáció, a nem vagyoni kártérítés egyetlen funkciója ugyanis a kárpótlás. A kárpótlás mértékét növeli, ha egyidejűleg több személyiségi jogot sért egyazon magatartás, a felperesnek sérült a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga, hiszen 100%-os rokkant, inkontinenciája miatt az emberi méltósághoz fűződő személyiségi joga, valamint a teljes családban való együttéléshez fűződő személyiségi joga, hiszen nem tud párkapcsolatot létesíteni, nem lehet gyermeke. Állítása szerint e jogsértések reparálására alkalmatlan az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összege, tekintetbe véve, hogy a károsodás bekövetkeztekor a felperes 35 éves volt. Kiemelte, hogy a felperes állapotában feltételezett lassú romlás ténylegesen megkezdődött. Álláspontja szerint a háztartási kisegítői, valamint a közlekedési járadék címén előterjesztett igényét megfelelően bizonyította, ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a háztartási kisegítő és a közlekedési többletköltség címén előterjesztett kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a háztartási kisegítés kapcsán a felperes az összecszerűség tekintetében nem terjesztett elő megfelelő bizonyítást, csak azt igazolta, hogy számára háztartási kisegítő igénybevétele indokolt. A közlekedési járadék kapcsán kifejtette: a felperes az ezen a címen felmerülő többletköltségét sem igazolta megfelelően, a becsatolt taxi számlák a járadék igény megalapozottságát nem támasztják alá. Nézete szerint a felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy havonta átlagosan milyen utazások szükségesek számára, havonta megközelítőleg hány kilométert utazik. Utalt arra is, hogy a nem vagyoni kártérítés kapcsán az elsőfokú bíróság az alperes terhére mérlegelte azt is, hogy jogsértése miatt a felperes otthonülővé vált, ritkán tud eljárni hazulról, amely azt támasztja alá, hogy a számára közlekedési többletköltség címén megítélt havi járadék összege legalábbis eltűzött. Az alperes fellebbezési ellenkérelme a nem vagyoni kártérítés kapcsán az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése, és az alperes csatlakozó fellebbezése megalapozatlan.

A fellebbezés, illetőleg a csatlakozó fellebbezés kizárólag a megítélt nem vagyoni kártérítés összegszerűségét, valamint a háztartási kisegítő többletköltségét és a közlekedési többletköltséget érintette. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül (Pp. 253. § (3) bekezdés) és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság kellő részletességgel lefolytatott bizonyítási eljárás alapján, a feltárt peradatok okszerű és helyes mérlegelésével helytállóan állapította meg a tényállást, azt ítélezésének alapjául a Fővárosi Ítéltábla elfogadta. Mindenben egyetértett a megfelelően alkalmazott jogszabályokra alapított jogi következtetéseivel is. A fellebbezésekben foglaltakra tekintettel a következőket emeli ki.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes nem vagyoni kárigényének mértéke kapcsán a következőkben kifejtetteknek tulajdonított jelentőséget.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

Kétségtelen, hogy a személyiséget ért kár valójában megfizethetetlen, a nem vagyoni kártérítés elvi alapjait rögzítő 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát, a kártérítési összeg meghatározásánál a bíróságok józanságának, mértéktartásának és elhivatottságának van szerepe.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségükben beállt negatív irányú változást másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a kárkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét is.

A nem vagyoni kár megtérítésére ugyanazok a szabályok vonatkoznak, amelyeket a vagyoni károk esetén is alkalmazni kell, vagyis a kárt - a Ptk. 339. § (1) bekezdése

és a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultaknak megfelelően bizonyítaniuk kell.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékét a kár bekövetkeztekori ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló ügyekben megállapított összegeket is alapul véve a felperes által elszenvedett sérelemmel arányban állón állapította meg. Nem merült fel - a fellebbezésben foglaltak alapján sem - olyan ok, tény, vagy körülmény, amelyet az elsőfokú bíróság ne értékelt volna döntése meghozatalakor, illetőleg amely kellő alapot adhatna az elsőfokú bíróság logikátlan következtetésektől és önellentmondásoktól mentes, kellően megindokolt, mérlegelésen alapuló döntése felülmérlegelésére, a nem vagyoni kártérítés összegének a felemelésére.

Szakértői véleménnyel és a meghallgatott tanúk vallomásával alátámasztott tény, hogy a felperes az alperes jogellenes magatartása miatt nem képes a háztartási jellegű munkát teljeskörűen elvégezni, állapota háztartási kisegítő igénybevételét teszi szükségessé. A háztartási kisegítéssel felmerült többletköltségeket az elsőfokú bíróság a felperes állapotának, rászorultságának, a felperes háztartása egyedi szükségleteinek, a köztudomású áraknak, a más hasonló perekben megállapított járadékok összegének és az egyéb körülményeknek a helyes mérlegelésével állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon - szakértői véleményen alapuló - megállapításával is, hogy a felperes egészségkárosodása folytán nem volt és jelenleg sem képes a tömegközlekedési eszközök igénybevételére, ezért állapota személygépkocsi igénybevételét teszi szükségessé. A felperes az alperes jogellenes magatartása miatt kialakult állapota miatt nem lehet elzárva annak lehetőségétől, hogy otthonról az orvosi ellenőrzéseken kívül más céllal is kimozduljon. A közlekedési többletköltség mérlegeléssel megállapított összege a más hasonló perekben kialakult gyakorlat figyelembevételével sem tekinthető eltúlzottnak.

Az előzőekben kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a háztartási kisegítés, illetőleg a közlekedés többletköltségének mérséklésére az alperes csatlakozó fellebbezésében előadottak nem adtak alapot.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében - helyes indokaira utalással - hagyta helyben.

Sem a felperes fellebbezése, sem az alperes csatlakozó fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperes azonban a nagyobb arányú veszteségére tekintettel köteles - a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, tekintetbe véve a Pp. 86. § (3) bekezdését is - az alperes részére a jogi képviselete ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint - a 4/A. § alapján áfa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

Az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési, valamint az Itv. 46. § (4) bekezdése szerinti csatlakozó fellebbezési illetéket a felperes személyes költségmentességére, és az alperes illetékmentességére [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont] tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. május 20.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes s.k.
bíró